

Innst. S. nr. 76

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

St.prp. nr. 3 (2007-2008)

Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til ratifikasjon av overenskomst av 11. juli 2007 mellom Norge og Russland om den maritime avgrensning i Varangerfjordområdet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Overenskomst mellom Norge og Russland om den maritime avgrensning i Varangerfjordområdet ble undertegnet i Moskva 11. juli 2007.

Overenskomsten fastsetter en grenselinje i et kystnært område i og utenfor Varangerfjorden. Grenselinjen, med en lengde på til sammen 73 km, avgrenser sjøterritoriet, de økonomiske soner, kontinentalsokkelen og de tilstøtende soner mellom Norge og Russland. Den bygger på havrettens regler om maritim avgrensning.

Ettersom overenskomsten anses for å være av særlig viktighet, er Stortingets samtykke til ratifikasjon nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Et avtrykk av overenskomsten på norsk med kartskisse i illustrasjonsøyemed følger som trykt vedlegg til proposisjonen.

En sjøgrense mot Russland inne i Varangerfjorden ble fastsatt ved overenskomst av 15. februar 1957 mellom Norge og Sovjetunionen med beskrivelsesprotokoll av 29. november 1957, heretter betegnet som 1957-avtalen. Da avtalen ble inngått var bredden på norsk sjøterritorium 4 nautiske mil fra grunnlinjene, mens bredden på sovjetisk sjøterritorium var 12 nautiske mil. Avtalen tok imidlertid høyde for muligheten for en fremtidig utvidelse av sjøterritoriet ved å sette geografiske begrensninger for hvor langt partene kan utvide sitt territorialfarvann. Norsk sjøterritorium ble med virkning fra 1. januar 2004 utvidet fra 4 til 12 nautiske mil og det ble etablert en tilstøtende sone for visse

kontrollformål ut til 24 nautiske mil, jf. lov av 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone.

Drøftelsene mellom Norge og Russland om avgrensningen av kontinentalsokkelen i Barentshavet har pågått siden 1970 og for 200-milssonenes del siden 1984. Frem til nå har drøftelsene i det vesentlige fokusert på området der det er overlapping av det norske midtlinjekravet og det russiske sektorkravet i Barentshavet. Dette området ligger nordøst for Varangerfjordområdet, og det sørlige krysningspunktet mellom midtlinjen og det russiske sektorkravet ligger nesten 30 km nordøst av fjordens munning. Helt siden avgrensingsdrøftelsene startet, har det imidlertid vært på det rene at også dette havområdet lenger sør i Barentshavet må avgrenses. Dessuten har det vært behov for en teknisk oppdatering og utfylling av 1957-avtalen for området inne i Varangerfjorden. Etter utvidelsen av norsk sjøterritorium og etableringen av en tilstøtende sone på 24 nautiske mil har det blitt et større praktisk behov for å fastsette en grenselinje i Varangerfjordområdet.

Det ble avholdt fire forberedende møter i 2005-2006 i Oslo og Moskva mellom tekniske eksperter. Deretter ble det avholdt to forhandlingsrunder henholdsvis i Moskva 14.-16. mars 2007 og utenfor Oslo 24.-26. april 2007, samt ytterligere kontakter på embetsnivå mellom partene. På norsk side har forhandlingene vært ført av Utenriksdepartementet med deltakelse fra Statens kartverk og Olje- og energidepartementet. Statens kartverk har utført de nødvendige tekniske beregninger.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Knut Petter Torgersen og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre,

Erna Solberg og Finn Martin Vallernes, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelson, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, ser det som viktig at en er kommet til enighet om den maritime avgrensning mellom Norge og Russland i Varangerfjordområdet. Grenselinjen avklarer hvor langt hver av de to staters myndighetsutøvelse strekker seg i dette havområdet. Dette vil bidra til større forutsigbarhet i regionen, noe som kan bidra positivt både til forvaltningen av ressursene utenfor kysten og på sikt til utvikling av arbeidsplasser på land.

Komiteen viser videre til at det er en fordel for stabilitet og samarbeid i regionen at en har blitt enig om en grenselinje i Varangerfjordområdet.

Videre merker komiteen seg at enigheten er i tråd med Norges posisjoner knyttet til midtlinjen. Komiteen er enig med Regjeringen og fortalen i overenskomsten i at dette vil fastholde og styrke det gode naboforholdet mellom Norge og Den russiske føderasjon.

Komiteen vil understreke at denne overenskomsten er et positivt element i Regjeringens nordområdesatsing, og håper at overenskomsten vil bidra til det videre arbeidet med å komme til enighet om avgrensningen i Barentshavet.

Komiteen merker seg den stabilitet avtalen innebærer ved at den ikke inneholder bestemmelser om hvor lenge den skal gjelde eller bestemmelser om opp-

sigelse. Dermed vil den være i kraft på ubestemt tid. Dette bidrar til klarhet og forutsigbarhet.

Komiteen ser derfor denne overenskomsten som en viktig avklaring som kan legge til rette for videre samarbeid mellom våre to land.

Komiteen vil vise til Innst. S. nr. 170 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 51 (2005-2006), som avgrenser kontinentalsokkelen og fiskerisonene i området mellom Svalbard og Grønland. Komiteen så det som svært positivt at havområdene vest for Svalbard ble avklart, og registrerte at midtlinjeprinsippet, med mindre justeringer, ble fulgt i denne overenskomsten.

Komiteen ser det som positivt at det nå er kommet til en avklaring med Russland om de 73 kilometer som ligger nærmest land. Komiteen viser til at den uavklarte maritime grenselinjen mellom Norge og Russland er det eneste gjenstående avgrensningsspørsmålet Norge har. Komiteen mener at også en avklaring her er ønskelig, og gir sin støtte til arbeidet med å avklare grensen videre ut i havet i samsvar med folkeretten.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i ratifikasjon av overenskomst av 11. juli 2007 mellom Norge og Russland om den maritime avgrensning i Varangerfjordområdet.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 5. desember 2007

Olav Akselsen
leder

Alf Ivar Samuelson
ordfører